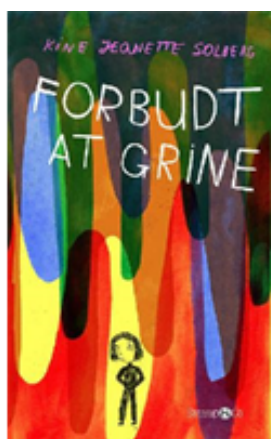

Titel: Forbudt at grine

Tema: Identitet
Fag: Dansk
Målgruppe: 4. - 6. klasse
Bog: Forbudt at grine af Kine Jeanette Solberg, 2021

Denne pædagogiske vejledning til bogen *Forbudt at grine*, henvender sig til dig som dansklærer i 5. klasse. Der er fokus på stationsundervisning, og vejledningen giver forslag til, hvordan du kan skabe gode rammer for en differentieret læse- og skriveundervisning med afsæt i bogen og andre tekster med samme tema.

Kort om bogen

Forbudt at grine er en livlig og morsom fortælling om Kaja. Kaja bruger sin mobiltelefon til at undersøge og lære om alle mulige fænomener i verdenen i stedet for at holde kontakt med sine gamle venner. Hun siger Roggbiv, når hun bliver usikker og nervøs. Hun griner på alle de forkerte tidspunkter. Og så frygter hun at skulle holde fødselsdag.

Det er Kaja, som fører ordet i romanen: skarpt, klart og konstaterende. *Forbudt at grine* er fortalt af en særlig pige, som er sin helt egen og tør stå ved det. Også selvom det resulterer i triste forældre, en bekymret klasselærer og venner, der svigter.

Den norske forfatter, Kine Jeanette Solberg, har med sin realistiske skrivestil skrevet en fortælling om et barn, som er sin helt egen i verdenen. Kaja har det godt med at være sin egen og når hun prøver at være en anden, går det helt galt. For så "taber hun hovedet". *Forbudt at grine* er også en fortælling om venskaber og respekt for hinandens forskelligheder. Forfatteren formår gennem fine beskrivelser af miljø og personer at dosere den galskab, som eksisterer hos både børn og voksne i bogen.

Læg mærke til regnbuens farver på bogens omslag - regnbuen er i vores tid blevet

symbolet på mangfoldighed og ligeværd. Og det er måske lige præcis det, der er forfatterens ønske for sin læser; at leve i en tolerant verden med dyb respekt for alle mennesker.

Differentieringsmuligheder

I denne pædagogiske vejledning gives der forslag til at læse i og skrive om *Forbudt at grine* organiseret som stationsundervisning. Stationsundervisningen giver mulighed for at organisere en differentieret undervisning - vægtningen kan være på fx undersøgende litteraturundervisning eller læse- og skriveundervisning. Her beskrives stationer med overvejende fokus på læse- og skriveundervisning.

Undervisningen og klasserummet organiseres i et antal stationer, hvor eleverne arbejder i mindre grupper med tilpassede opgavetyper, der støtter og udfordrer alle elever. Der veksles mellem individuelt arbejde, makker- og gruppearbejde.

- Formålet er, at alle elever oplever motivation og støtte i læsningen af *Forbudt at grine*.
- Formålet er, at elever i f.eks. læsevanskeligheder får mulighed for at få direkte undervisning i læsestrategier, læseforståelsesstrategier og computerbaserede programmer.
- Formålet er, at læreren får mulighed for at give alle elever feedback i læsning og skrivning.

Eleverne kan inden undervisningen inddeles i tre grupper:

Rød: elever som med makker- og lærerstøtte læser på LUS-trin 13

Gul: eleverne som kan læse på LUS-trin 14, men har brug for støtte til at læse hele romanen

Grøn: eleverne som læser på LUS-trin 15 eller derover og foretrækker stillelæsning

Til hver farvegruppe er konstrueret forskellige opgaver, så undervisningen imødekommer den enkelte elevs skriftsproglige niveau. Opgaverne er målrettet første del af bogen.

Du kan vælge, at eleverne læser det samme værk, *Forbudt at grine*, som også findes på NOTA. Er der elever, hvor bogen er for svær at læse selv med støtte, kan eleverne medbringe den bog, som de i forvejen læser målrettet deres niveau. Alternativt kan eleverne læse *Klub Solskov* - <https://ucl.mitcfu.dk/48237177> (findes på NOTA) - som også omhandler identitet.

Ideer til stationsundervisning

Før stationerne:

Eleverne starter fælles i klassen. På tavlen har du skrevet akronymet, ROGGBIV. Parvis gætter eleverne på, hvad bogstaverne i akronymet, ROGGBIV, står for og skriver det på tavlen. Bagefter taler I om, hvilket forslag der er det bedste.

Fortæl eleverne, at det er hovedpersonen, Kajas, særlige ord, når hun bliver nervøs. Lad parrene give eksempler på, hvad de siger, når de bliver nervøse. Bruger de også akronymer? De må gerne bruge deres fantasi og være kreative. Ordet skriver parrene på et stykke papir, som hænges på en snor tværs igennem klasserummet.

Station 1: Ordstation

Dette skal være første station for gul gruppe

Rød (gruppe)

- Sig ordene højt på kopiark 1 og læg mærke til, hvordan de er sat sammen.
- Forklar, hvilke ord hvert ord fra kopiark 1 er sat sammen af.
- Forklar, hvad ordene betyder.
- Find fem andre fantasifulde sammensatte ord i bogen.

Gul (gruppe)

- Kaja bruger en masse talemåder i bogen. Forklar hinanden, hvad talemåderne herunder betyder:

At tabe hovedet

At være som en hamster i et hamsterhjul

At ranke ryggen

At sætte sig i andres sted

- Læs bagsiden højt. Find på to andre talemåder, som kan fortælle noget om Kaja.

Grøn (gruppe)

- Se på bogens titel. Skriv alle de tanker ned, som I får, når I læser titlen.
- I skal skrive alle tanker som sætninger.

Station 2: Læsestation

Dette skal være anden station for gul gruppe

Rød (makker, som også har NOTA)

- Lyt til oplæsning af første kapitel. I kan lytte sammen eller hver for sig.
- Tal om, hvad der er de tre vigtigste ting i kapitlet.
- Gentag i kapitel 2.

Gul (makker)

- Lav makkerlæsning i kapitel 1. I skiftes til at læse et afsnit højt.
- Tal om, hvad der er de tre vigtigste begivenheder i kapitlet.
- Planlæg, hvor langt I vil læse i romanen, indtil I skal arbejde med den i klassen

igen. I må gerne udfordre jer selv! Brug læseregnbuen på kopiark 2.

Grøn (individuel/makker)

- Læs indeni jer selv og nå så langt som muligt.
- Fortæl de vigtigste pointer for en makker, der også læser selv.

Station 3: Lærerstation

Dette skal være tredje station for gul gruppe

Rød (gruppe)

- Læs kapitel 1 højt i gruppen. I skiftes til at læse et afsnit.
- Tal om svære ord i kapitlet. Hvad betyder de?
- Tal om:

Hvilke tanker og ideer får I, når I hører titlen læst højt? Når I ser forsiden?
Hvordan bruger I LST?
Hvordan kan I med fordele bruge LST i den videre læsning?

Gul (gruppe)

- Læs kapitel 3 højt i gruppen. I skiftes til at læse et afsnit.
- Tal om:

Hvad handler bogen om?
Hvad vil forfatteren fortælle med bogen?
Hvilke læsestrategi skal I hver især bruge, når I læser bogen?
Hvilken læseforståelsesstrategi kan I have brug for?
Hvilken plan har I lagt for læsning af hele bogen?

Grøn (gruppe)

- Læs citaterne på kopiark 4 op.
- Tal om:
Hvad fortæller de fire citater om hovedpersonen, Kaja, og enkelte af bipersonerne?
Hvilket indtryk har I fået af Kaja indtil nu i bogen? Stemmer citaterne overens med det indtryk?
Hvilken virkning har det, at forfatteren har brugt jeg-fortæller, så det er Kaja selv, der fortæller sin historie?
Hvorfor tror I, at forfatteren fortæller denne historie om Kaja?

Station 4: Skrivestation Den fjerde station for gul gruppe

Rød (alene)

- Lav et tegneserieresumé af den del af bogen, som du har læst indtil. Brug kopiark 3.
- Læser du *Klub Solskov* kan du finde et tegneskabelon her:
<https://m2.danskklf.dk/pub/media/DANSKLF/Undervisningsforloeb/klub-solskov/Klub-solskov-UV-forloeb.pdf>

Gul (alene)

- Skriv et resumé af den del af bogen, som du har læst indtil nu.
- Skriv på computer eller i hånden.
- Byt resumé med din sidemakker og læs teksterne højt.
- Giv feedback på hinandens tekster og brug feedbacken til at lave justeringer i din egen tekst.

Grøn (makker)

- Gå på www.canva.com og vælg layout for en plakat.
- Lav en efterlysningsplakat på Kaja (hun forsvinder senere i bogen).
- Forestil jer, at plakaten hænges op i jeres lokale supermarked.
- Plakaten skal indeholde oplysninger om Kaja, dusør og hvor den, der finder Kaja, kan henvende sig.

Efter stationerne

Lad de tre grupper fremlægge, hvad de har arbejdet med og lært i stationsundervisningen. Alle farvegrupper har fremstillet forskellige skriftlige (to grupper også multimodale) produkter, som kan deles og hænges op i klassen.

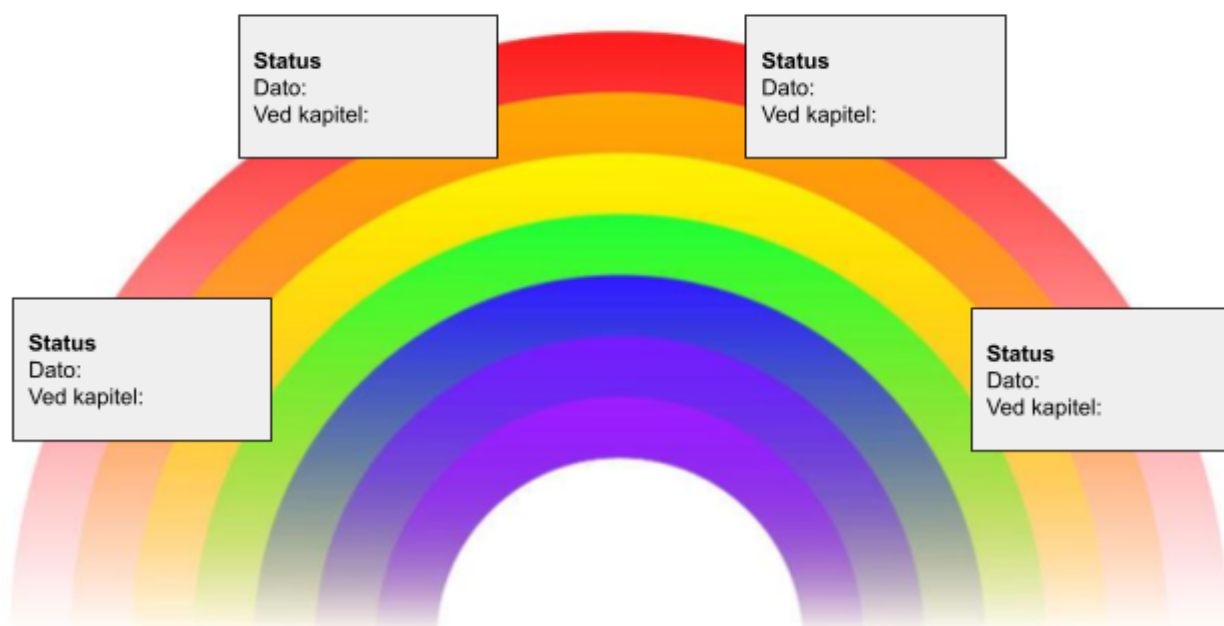
Gul gruppe har produceret en læseregnebue og planlagt deres læsning af hele bogen. Lad gruppen fortælle om dette til de andre elever i klassen. Læseregnebuen kan bruges af alle grupper.

Stationernes aktiviteter kan gentages med justeringer til den videre læsning af bogen.

Kopiark 1

Fantasiskak
Jordbært ygge gummi
Summelyde
Naturtalent
Kuglestøds konkurrence
Sporhundekursus
Sundesnorssjippetov
Bedste venner

Kopiark 2

A large, multi-colored rainbow arch is centered on the page. It consists of several concentric bands of color: red, orange, yellow, green, blue, and purple. The arch is symmetrical and spans most of the width of the page.

Status
Dato:
Ved kapitel:

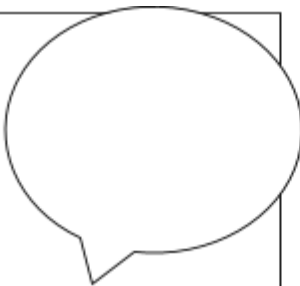
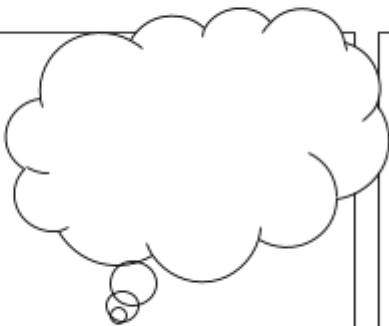
Status
Dato:
Ved kapitel:

Status
Dato:
Ved kapitel:

Status
Dato:
Ved kapitel:

Startdato: :Slutdato

Kopiark 3

Kopiark 4

Citat 1

“Når voksne laver P-mad sådan helt af sig selv, skal man være lidt på vagt. P-mad er den allerbedste slags mad: Pølser, Pasta, Pommies Frites, Pandekager, Paco. Jeg ved godt, det egentlig hedder taco, men for mig virker det forkert.” Citat fra side 5.

Citat 2

“Da mor kommer gående mod mig med bakken, ser vi på hinanden. Jeg kan se, hvad hendes øjne siger: Forbudt at grine.

Jeg forstår godt, det bliver nødt til at være sådan, men jeg synes, det er svært. For der så meget, som er morsomt, for eksempel voksne mænd som mjaver på en café. Når nogen falder på isen, prutter eller spilder mad, så er det ligesom morsomt inde i kroppen. Men kroppen bestemmer ikke altid. Man må også bruge hovedet. Tænke, før man taler. Tænke, før man handler. Jeg niver mig selv i maven under trøjen for at bremse latteren.”

Citat 3

“På vejen hjem cykler vi om kap. Jeg sørger for, at Linn kan følge med, selvom jeg let kunne have cyklet fra hende. Jeg gør mig klar til at nævne min fødselsdag, at der er sytten dage til, og at hun selvfølgelig er inviteret. Men da vi nærmer os enden af gågaden, begynder det at støvregne.

>Måske kommer der en regnbue!<, råber Linn.

Måske bliver vi bedstevenner, tænker jeg.

Citat 4

“Vi bliver enige om, at det er godt at tale sammen, når ting er svære. Eller Tove er enig, jeg siger bare ja med munden.”